

Valilerin istihdam seferberliği

Cuma akşamı Konya'da MÜSİAD üyeleri ile beraber ekonomiyi tartıştık. Sorunları ele aldık, çözümlerin neler olabileceğini konuş-tuk. Sorular ve sorunlar konusunda beklemediğimizden daha derin konular gündeme geldi.

**İBRAHİM
KAHVECİ**

Ne de olsa eli taşın altında olan erlerdir. Yani, iş dünyası sıkıntılarını ve çözüm yollarını inanın bizden çok daha yakından izliyor. Mesela size bir örnek vereyim. Ben, Merkez Bankası'nın son hamleleri ile faiz artırıp artırmadığı konusunda şüpheliyim. İfani şu "bakan Merkez faiz artırmadan da oluyormuş" görüşü var ya... İşte onu sor-dum. Salondaki herkes

"dalga mı geçiyorsun" türünden baktı. Merkez Bankası'nın faizleri 250 baz puanından fazla artırdığı- nı meğrese herkes biliyormuş.

O zaman asıl noktayı sızlere sorayım. Merkez Bankası zamanında ve açık şekilde piyasamı gerektirdiği faiz hamlesini yapsaydı, dolar bugün 3,90'ı görür müydü? Ya da dolar bu kadar yükselir miydi?

Merkez Bankası'nın açık faiz artırımını yapıp (madığı için örtülü faiz artırımına gittiğini ve daha yüksek faiz artırımını yaptığını herkes biliyor. Hatta daha yüksek faiz artırımına rağmen, örtülü artırım olduğu için piyasada olumlu etkilerin daha sınırlı kaldığını da herkes biliyor. Daha da ileri gideyim... Merkez Bankası bağımsız iş yapmadığını ilan edeceğine örtülü faiz artırdığı için, reel sektöre maliyetin de daha yüksek olduğunu iş dünyası çok iyi görüyor.

Hem faizler gereğinden fazla yükseldi; hem de para muslukları daha fazla kısıldı... Tüm bun-ların sonucunda da dolar hala 3,70'lerde dolayıyor. Ve de reel ekonomide maliyet artarak, piyasada yaprak kumuldamiyor.

***
Bir aykırı iktisat teorisinin Türkiye ekonomisine maliyetini görebiliyor musunuz? Hatta ve hatta iktisat biliminde olmayan bir teorecin Türkiye ekonomisinin başına örtüldüğü sıkıntıyı görebiliyor musunuz? İşte Konya MÜSİAD, bu soruları o kadar sordu ki... İşlerin yola girmesi için nelerin yapılması gerektiğini o kadar tartıştık ki; kimse siyasete bakmadı. Hatta herkesin dileği siyasi gündemin bir an önce yeniden ekonomiyeye dönmesi oldu.

***
Bakınız haftalardır bu satırlarda iş dünyasının kurumsal örgütlerine sesleniyorum. TOBB'ı andan, TÜSİAD'ı andan İSO'ya, HTO'ya, ATO'ya... Ve de Anadolu'nun diğer sanayi ve ticaret odalarına: "Lütfen, Türkiye'nin ekonomik sorunlarını ve çözüm önerilerini konuşun... Gerçek sorunlar ve çö-zümler kamuoyunun gündemine gelsin ve sorunlar bir an önce aşılsın" diyorum. Konya MÜSİAD bu konuda beni çok destekledi. İş dünyasının sorunları ve çözümler noktasında diyaloga ve çözümlere me-ğrese ne kadar ihtiyacı varmış.

Bakan size bir noktayı daha açıklayayım: Geçen hafta TOBB önceliğinde herkes 1 işçi alını kampanyaya başladılar. Hatta Senko önceliğinde bu kampanya yüzde 5 işçi alınma dönüdü.

Ben bir hafta kadar iş dünyası ile konuşuyorum. Bana gelen bilgiler, çok iyi temenni ama bunun bu tabloda sürdürülmesinin çok zor olacağı yönünde.

Bakınız, Anadolu'da bazı illerde Valiler iş insanlarını çağırıp "kaç işçiyi var? Ve kaç işçi daha alacaksınız" diye sorarak bu kampanyaya kamuusal zorunluluk haline getirmeye başlamışlar. Galib TOBB ve Başkanı Rıfat Hisarcıköçü'nün bu iyi niyetli kampanyası, bir çok şirketi iflasa doğru taşıyacak noktaya gitmeye başlamış. İstihdam kampanyası Anadolu'da il Valileri sayesinde kamuusal bir yükümlülük haline mi dönüşüyor? Bu raporlar Ankara'da bir yerde mi toplanacak? İnanmıyım kişer henüz bilmiyorum. Atlan taşın nereye gittiğini hep beraber izleyeceğiz.

***
Oysa iş dünyası örgütleri 1 işçi değil, 10 işçi almak için sorunları ve çözüm yollarını konuşmalı.

Bazı iş dünyası üyeleri ile konuşuyorum... Enerji politikasını söylüyorlar. 3 liraya alınan doğalgazın ve petrolün 1 liraya kadar düşmesine rağmen bunun Türk Halkına-sanayisine sunulmadığını söylüyorlar. Herkes bu yüksek fiyatlı enerji politikasının Türkiye ekonomisini kilitlediğini konuşuyor.

Taşınmacılık alanında ise, Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan köprü ve otoyolların aşırı pahalılığı yüzünden, kârı buldu'u ucuza mal girmesinin imkansız hale geldiğini söylüyorlar. Bir iş adamı "Bir kampanyada yv maliyetim 2 bin liradan fazla arttı. Yeni köprüleri geçmenin maliyeti 500 liradan fazla. Yeni otoyolların yüksek fiyatı da eklendiğinde ulaşma ek 2 bin lira gidiyor" dedi.

***
Yeniden Konya'ya, MÜSİAD toplantısına döne-yim. Ve de size bir olay anlatayım:

İş güvenliği müfettişi bir iş yerine giderek (çok iyi niyetli denetim sürecinde) "bu havalardırmanun yeri yanlış, suraya alın" demiş.

Aradan bir kaç gün geçtikten sonra aynı iş yerine başka bir iş güvenliği müfettişi giderek, "bu havalardırmanun yerini suraya alın" demiş. Ancak kendisine bir kaç gün önce gelen müfettişin daha başka yer söylediği illetline "benim dediğim yer doğru" demiş. Yani iki farklı iş güvenliği müfettişi iki farklı havalardırma yeri istemiş.

O iş yerinin ne işle uğraştığını söylediğimde ise durumu galiba daha iyi anlayacaksınız. İş güvenliği müfettişlerinin denetimine giderek havalardırma yerini değiştirmesini istedikleri o iş yerini havalardırma sistemleri üzerine üretim yapan bir KOBİ'yd.

Olayı biraz daha derine inerek araştırdığımızda ise, Konya'da çok ciddi bir iş yerini denetimi süreci yaşandığını anlıyoruz. Galiba hızlı tren sevdasında Ankara'dan müfettişler Konya'ya denetime gitmeye başlamış.

O zaman kaldıraçlı bu hızlı treni. En azından seçim sürecinde seferler durdurulsun. Olmaz mı!